

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Pauli Laymanni e Societate Iesu Jus Canonicum
Commentario Perpetuo Explicatum**

Et Uberi Non Minus Ac Varia Qvam Clara Et Solida Doctrina Illustratum

Commentarius In Librum III. Decretalium

Laymann, Paul

Dilingae, 1698

Capitulum VIII. Inter.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62482](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62482)

3. Verbum concessionis, quando significet dominij translationem?

¹ Notandum primum. Si aliquis jus habens in re consentit alienationi ejus, vel subscribit, censetur abdicare, & in alterum transferre jus suum; id tamen distinctionem postulat secundum *Gl. in L. Laicus 39. v. non obesse, de pignoratitia actione*. Vel enim alienatio valide non fit sine consensu ejus, tunc vera est doctrina, uti apparet in *hoc c.* & in *L. fidejussor 26. §. pater ff. de pignoribus*. Vel alienatio fieri potuit sine consensu, aut subscriptione ejus, quia adhibetur tantum ut testis alienationis factæ ab altero, tunc vera non est regula. *argum. cit. L. Laicus* ubi *Gl.* ait, quod subscribens ego alienationi rei meæ, quam alius etiam me invito facere potest, mihi non præjudico, secus si alienationem facere non potuit sine consensu meo, tunc subscribendo videor consentire, & abdicare jus meum.

² Notandum secundum. Episcopus non potest Ecclesiam sibi subditam donare monasterio jure plenissimo, ita, ut ab ipsius jurisdictione Episcopali exempta sit, secundum *Gl. hic v. cathedralicum. Gl. in c. 1. v. tradita causâ 16. q. 1.* ubi ait, quod Episcopus non potest abdicare à se jurisdictionem Episcopalem; & idem quantumcunque generalibus verbis eximat Ecclesiam, semper retinet correctionem, visitationem, & cathedralicum, ut *hic c. c. cum venerabilis 21. de censibus*.

Corollarium. Cum cathedralicum datur in signum subjectionis, teste *Innoc. & Imola hic n. 8.* idem si Prælatus, vel quicumque alius ex Ecclesia Cathedralicum solvat Episcopo, eo ipso proficitur Ecclesiam Episcopali jurisdictioni subditam esse.

³ Notandum tertium. Licet verbum concessionis non significet dominij translationem, siquidem precarium, & commodatum est concessio rei ad usum duntaxat, uti *hic Imola* notat *n. 3.* tamen si hoc verbum, quippe valde generale, consideratâ qualitate materiæ subjectæ, personæ item donan-

tis, & donataria, verificari non possit secundum translationem usus, ut juris eundem partialis, tunc intelligi debet secundum omnem dominij translationem, quatenus fieri potest, & solet. Ita *Innoc.* ubi ait, si Episcopus Archidiacono in quibusdam Ecclesijs parochialibus jurisdictionem habenti, talem novam concessionem faceret, interpretatio fieret, quod ipsi Ecclesiam istam, antè non subditam, in jurisdictione subijcere vellet: sed quia monasteria parochias ita non habent subditas, sed incorporatas, & donatas quoad proveniunt de tali donatione intelligi debet concessio Episcopi, & ita quidem, ut si ipsa portionem reddituum percipiat, eam donatæ censetur; sin autem nullos redditus accipiat, ne frustranea sit concessio, intelligi debemus, quod Ecclesiam secundum omnes redditus, quatenus potuit, monasterio incorporare voluerit: requiritur autem hanc incorporationem consensus Capituli, & patroni, uti *ex hoc c.* colligitur. Vnde quæ dixi in *c. tua 8. de his, quas sunt a prelati &c.*

CAPITULUM VIII.

Inter.

PARAPHRASIS.

Inter Hospitalarios S. Sepulchri, & Hospitalarios S. Allucij lis erat super hospitalariis S. Sepulchri semel & iterum ex diversis iudiciis possessorium intentantes potentiam contra se retulerunt; postea a petitorio transierunt, & dixerunt, quod G. Rector, fratres item & Patroni hospitalis S. Allucij, habito communi consensu constituisent hospitale, ipsum hospitali S. Sepulchri, quod tunc procuratoribus vices suas commiserant, ita, ut quod ab ipsis actum fuerit, ipsi approbarent: procuratores ad Hospitalarios S. Sepulchri accedentes, cum ipsi convenirent, ut aliqui mitterentur ad hospi-

hospitale S. Allucij, qui nomine omnium acceptarent assignationem & subjectionem hospitalis; cum itaque duo ex fratribus hospitalis Sepulchri missi essent, ipsi à Magistro, procuratoribus, & fratribus S. Allucij receperunt donationem, & assignationem ejusdem, eaque omnia per testium depositiones sufficienter ostensa fuerunt. Sed procurator partis adversæ respondit, donationem retractandam esse, quia multis fratribus inconsultis, à Rectore, & paucioribus fratribus ex communicatis, ac perjuriis celebrata fuit, & quidem circa rem litigiosam, in fraudem plebani, qui super eodem hospitali litem intenderat. His ita expositis Innocentius Papa consideratis, quod fratres & patroni S. Allucij pro se, imò contra se turpitudinem allegarunt, videlicet excommunicationem, perjurium, & fraudem ab ipsis commissam; præterea quod donatio hospitalis ab Hospitalarijs S. Allucij facta pura fuerit, & simplex; quare, cum non deceptoribus, sed deceptis jura subveniant, ideo Hospitalarios illos contra proprium factum se legitime non posse defendere, & ideo dictum hospitale cum pertinentijs suis Hospitalarijs Sepulchri se adjudicare, ita tamen, ut per hanc sententiam Episcopo, & plebano nullum præjudiciū generetur, quia res inter alios acta non debet alijs præjudiciū creare.

SUMMARIUM.

1. Allegans propriam turpitudinem ordinariè in judicio non auditur.
2. Qui negat contra instrumenti authenticum tenorem, quod Capitulum consenserit, probare debet, si neget majorem partem Capituli consensisse.

Notandum primum. Qui in uno judicio succubuit, eo non obstante, potest super eadem re ex alia causa experiri non tantum petitorio judicio, sed etiam possessorio. Ita Gl. hic v. dissimilibus, Imolan. 15.

Notandum secundum. Allegans propriam turpitudinem in judicio non auditur, ut hic & c. eum super 8. junctà Gl. v. posse de concessione prabendæ. L. 2. ff. de conditione ob turpem causam & c. Est autem hæc regula vera ordinariè; exceptiones autem sunt, quas Gl. affert. Prima, nisi vertatur periculum animæ. c. consanguinei 11. de sententia & re judicata. Secunda, nisi agatur de favore, aut jure Ecclesiæ. c. 3. causà 35. q. 9. & docent DD. in c. 2. de rerum permutatione. Quod Prælatus malè alienans rem Ecclesiæ revocare potest, allegans propriam turpitudinem. Tertia in causa libertatis. argum. L. interrogatum 24. cod. de liberali causa.

Notandum tertium. Si in instrumento alienationis authentico contineatur, consensum Capituli intervenisse, & postea allegetur, non fuisse partem majorem Capituli, seu partem majorem non fuisse adhibitam, alleganti probatio incumbit. Ita tradit Imola hic n. 6. Abbas n. 2. & in c. quanto n. 7. de ijs, que fiunt à Prælati. Ubi concludit, necessarium non esse, ut notarius conficiens instrumentum, nomina Capitularium consentientium exprimat; satis enim est, si testetur de consensu majoris partis Capitularium, seu unanimi Capitularium consensu (nam latè loquendo hic etiam consensus, qui majoris partis est, unanims censetur) coram se facto. Addit Imola in cit. c. quanto, satis esse, si notarius dicat, Capitulum consensisse, cum non possit dici Capituli consensus, nisi pars major Capituli consenserit, pro notario autem tanquam perito præsumptio esse debet, quod verba accipiat secundum juris intellectum, ait Imola cit. loco.

CAPITVLVM IX.

Apostolicæ.

PARAPHRASIS.

Tametsi in can. bona causà 12. q. 2. definitum sit, si Episcopus in diocesi monasterium construere voluerit, & de rebus Eccle.

Q9 2